

Doc. MUDr. Pavel Pavlovský,
CSc.

Psychiatrická klinika 1. LF UK a
VFN

AKUTNÍ PSYCHOTICKÉ PORUCHY, PRVNÍ POMOC

Akutní psychotické stavy – diferenciální diagnostika

- Akutní a přechodné psychotické prouhy
- x akutní schizofrenní epizoda
- Nutná opatrnost diagnostikování při první manifestaci psychotické symptomatiky (možnost poškození pacienta negativní nálepkou dg schizofrenie)

Základní příznaky schizofrenie

- Slyšení vlastních myšlenek, vkládání, odnímání, vysílání myšlenek
- Bludy kontrolovanosti, bludné vnímání
- Komentující hlasy, inadekvátní halucinace
- Bludy nepatřičné v dané kultuře
- Přetrvávající halucinace
- Formální poruchy myšlení
- Katatonní jednání
- Negativní příznaky
- Výrazné změny chování, sociální stažení

Akutní a přechodné psychotické poruchy (Dg F23.x)

- Akutní začátek (plně rozvinutý klinický obraz do 2 týdnů od prvních symptomů)
- Typické syndromy (polymorfnost a měnlivost příznaků)
- Přidružený stres (rozvoj poruchy nejpozději do 2 týdnů od stresogenní události; význam pro případné finanční odškodnění nemajetkové újmy na zdraví)

Akutní polymorfní psychotická porucha bez příznaků schizofrenie (F23.0)

- Intenzivní emoční projevy, extáze, úzkost, podrážděnost,.....
- Měnlivé halucinace a bludy
- Odeznění do 3 měsíců

Akutní polymorfní psychotická porucha s příznaky schizofrenie (F23.1)

- Polymorfnost příznaků
- Typické schizofrenní příznaky
- Vymizení příznaků do 1 měsíce

Akutní schizofornní psychotická porucha (F23.2)

- Typické schizofrenní příznaky
- Proměnlivost jen mírného stupně
- Vymizení příznaků do 1 měsíce

Jiné akutní psychotické poruchy (F23.3, příp. F23.8)

- S převahou bludů
- Všechny ostatní psychotické poruchy
- Paranoidní reakce, psychogenní paranoidní psychóza

Léčba akutních psychotických poruch

- Antipsychotika
- 1. generace – jen výjimečně fenothiaziny (chlorpromazin, levopromazin), raději butyrofenony (haloperidol, melperon)
- 2. generace - olanzapin (Zyprexa), risperidon (Rispen,...), ziprasidon (Zeldox), tiaprid (Tiapra)

Léčba akutních psychotických poruch – pokrač.

- Anxiolytika – (diazepam, clonazepam)
- Elektrokonvulze
- psychoterapie

Delirium

- Obluzené vědomí
- Desorientace
- Porucha provozní a recentní paměti
- Zvýšená nebo snižená psychomotorika
- Narušený cyklus bdění – spánek
- Měnlivost příznaků během dne
- Somatická porucha

Delirium - příčiny

- Somatická onemocnění (infekce, hypoxie, dehydratace, traumata, operace,....)
- Farmakogenní (léky s anticholinergním účinkem, kortikosteroidy,....)
- Psychoaktivní látky (halucinogeny, psychostimulancia, alkohol,)
- Odvykací stavy (alkohol, benzodiazepiny,..)
- Psychosociální příčiny (deprivace, akutní stres,...)

Delirium - léčba

- Základní somatické postižení (kardiotonika, hydratace, infekce, vitaminy...)
- Antipsychotika (tiaprid, haloperidol, clomethiazol,...)
- Anxiolytika (diazepam, clonazepam)
- Někdy nutnost přechodného fyzického omezení

Maligní neuroleptický syndrom

- Hypertermie
- Extrapiramidové příznaky
- Pocení, tachykardie, kolísání TK, delirium, koma
- Vysoké hodnoty kreatinfosfokinázy, myoglobinurie
- Léčba: dantrolen, diazepam, EKT